

EU-støttet forskningsprojekt vil sikre tidlig opsporing af demens

Et stort anlagt forskningsprojekt sigter på at foretage tidlig opsporing af demens ved hjælp af indsamling af biologiske markører for demenssygdomme og online-screening af det kognitive funktionsniveau. Dataindsamlingen skal foregå i borgernes hjem og ved konsultation i almen praksis.

Forskningsprojektet PREDICTOM sigter på at foretage tidlig opsporing af demens blandt andet ved hjælp af indsamling af biologiske markører for demenssygdomme og selvadministreret onlinetestning af kognitive funktioner. Forskningsprojektet PREDICTOM, der er en forkortelse for *Prediction of Alzheimer's disease using an AI driven screening platform*, har som mål at identificere personer med risiko for at udvikle demens allerede før, de kliniske symptomer dukker op.

Ifølge drivkraften bag projektet, Dag Aarsland, der er professor i ældrepsykiatri ved *King's College London* og forskningsleder på Stavanger Universitetshospital, vil en tidlig opsporing af demens kunne muliggøre rettidig indgriben og forebyggende behandling med henblik på at bremse progression af demensudviklingen. Aktuelt identificeres flertallet af personer med risiko for at udvikle demens ikke tidligt nok, vurderer Dag Aarsland.

Biologiske og digitale data

På nuværende tidspunkt foregår udredning af demens primært på demensudredningsenheder og hukommelsesklinikker, men en af de centrale ideer bag PREDICTOM er, at en stor del af screeningen kan udføres af patienterne selv i deres hjem eller ved en konsultation i almen praksis. Projektet vil indsamle biologiske markører for demenssygdomme baseret på spyt, blod (ved hjælp af priktest) og afføringsprøver.

Endvidere skal der indsamles såkaldt 'digitale markører', ved hjælp af selvadministreret onlinetestning af kognitive funktioner. Ved at påbegynde udredningsprocessen i borgernes hjem sigter PREDICTOM mod at mindske belastningen på sundhedsydelse og de dermed forbundne omkostninger.

Det er planen at inkludere mere end 4.000 deltagere i forskningsprojektet. Deltagerne rekrutteres fra tidligere projekter i Storbritannien og Norge (*PROTECT Study* og *RADAR-AD*) samt fra forskningscentre i Tyskland, Frankrig, Schweiz, Belgien og Spanien, der er tilknyttet PREDICTOM.

De indsamlede biologiske prøver sendes til PREDICTOMs laboratorier, der analyserer og integrerer data. Ved hjælp af algoritmer baseret på kunstig intelligens (AI) foretager forskerne en individuel risikovurdering, stiller eventuelt en tidlig diagnose og giver et bud på prognosen. Resultaterne forventes at bidrage til at gøre screening og diagnosticering mere tilgængelig og skræddersyet til de enkelte patienters behov samt at danne grundlag for en tidlig intervention og behandling.

Ifølge Dag Aarsland vil det kunne medføre betydelige besparelser i omkostninger og tid, hvis projektet lykkes.

Offentligt-privat samarbejde

PREDICTOM involverer et konsortium bestående af ikke mindre end 30 partnere fra henholdsvis den akademiske verden, erhvervslivet, civilsamfundet og hospitalsvæsnet.

Projektet, der ledes af Stavanger Universitetshospital, er støttet med 9 mio. euro fra industrien, 8 mio. euro fra EU og 4 mio. euro fra *UK Research and Innovation* – i alt 21 mio. euro svarende til den nette sum af 156 mio. danske kr.

Stavanger-led project secures €21 Million Investment to Pioneer Early Alzheimer's Detection. News release from Stavanger Region, European Office, den 21. November 2023

[Stavanger Region](#)

Welcome to PREDICTOM

[Helse Stavanger](#)

Oprettet: 27. november 2023